

Snelgroeïende ondernemingen en intellectuele-eigendomsrechten

IER-profiel van veelbelovende kmo's in Europa

Mei 2019

Een gezamenlijk project van het Europees Octrooibureau en het
Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie

INLEIDING

In dit verslag, dat door economen van het EOB en EUIPO gezamenlijk is opgesteld, wordt het verband tussen IE-activiteiten en de groeivoorzichten van Europese kmo's onderzocht.

Vaak wordt gesteld dat kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) de ruggengraat van de Europese economie vormen. Volgens de Europese Commissie vertegenwoordigen kmo's 99 % van de ondernemingen in de EU, hebben zij twee derde van de werknemers in dienst en produceren ze 57 % van het bbp van de Unie¹. Een klein deel van deze ondernemingen is echter verantwoordelijk voor een onevenredig groot deel van de werkgelegenheid en de omzetgroei in de kmo-sector. Deze snelgroeiende ondernemingen vertegenwoordigen een klein deel van de Europese kmo's, maar zij zijn de toekomst van de Europese economie, en sommige van hen zullen de Europese industriegrootheden van morgen zijn.

Deze innovatieve ondernemingen zijn sterk afhankelijk van intellectuele-eigendomsrechten. Zij groeien internationaal, in de eerste plaats binnen de interne markt van de EU, maar ook daarbuiten, en daarom moeten ze in heel Europa en internationaal IE-bescherming krijgen.

Zoals uit de studie blijkt, wenden deze veelbelovende kmo's zich vaak tot het EOB en EUIPO om een dergelijke bescherming te waarborgen. Kmo's en individuele ondernemers vertegenwoordigen 20 % van de aanvragen die uit Europa bij het EOB worden ingediend, en een nog groter deel van de merkaanvragen en modelinschrijvingen die bij EUIPO worden ingediend. Net als universiteiten (9 %) vormen zij een belangrijk onderdeel van het Europese innovatie-ecosysteem.

Het is daarom een belangrijke doelstelling voor het EOB en EUIPO, als Europese bureaus, om de groei en ontwikkeling van Europese kmo's te ondersteunen door hen te helpen een degelijke IE-bescherming te verkrijgen en hen zo in staat te stellen hun intellectuele activa in heel Europa en wereldwijd te commercialiseren.

In dit verslag wordt een aantal van de voordelen daarvan gekwantificeerd.

Christian Archambeau
Uitvoerend directeur, EUIPO

António Campinos
Voorzitter, EOB

---

¹ COM (2018), Jaarverslag Europese kmo's. Geraadpleegd op https://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/performance-review_en#annual-report.

SAMENVATTING

Kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) worden vaak beschouwd als de ruggengraat van de Europese economie. Nochtans is een groot deel van hun bijdrage aan de groei en de schepping van werkgelegenheid in feite afkomstig van een klein deel van de kmo's. Deze snelgroeiende ondernemingen² zijn een prioritaire doelstelling voor beleidsmakers. Hieronder vallen zowel start-ups als meer klassieke kmo's, waarvan sommige de toekomstige Europese industriekampioenen kunnen worden. Vergeleken met andere kmo's is hun succes vaak te danken aan investeringen in innovatie en intellectuele activa, en is hun groei doorgaans het gevolg van internationale ontwikkeling.

Formele intellectuele-eigendomsrechten (IER's), zoals octrooien, handelsmerken en tekeningen en modellen van nijverheid, kunnen voor deze innovatieve kmo's van groot belang zijn om zich de waarde van hun ideeën toe te eigenen en hun investeringen in immateriële activa te doen renderen. Kleine ondernemingen kunnen IER's gebruiken om hogere marges te behalen, technologie in licentie te geven, samenwerkingsovereenkomsten te sluiten en investeerders aan te trekken. Zij kunnen ook vertrouwen op IER-bescherming op buitenlandse markten om hun activiteiten op te schalen en te concurreren met grote, gevestigde ondernemingen op die markten.

Deze studie heeft tot doel het belang van IER-activiteiten voor snelgroeiende ondernemingen in Europa te bepalen. Daartoe wordt nagegaan of kmo's die vaker gebruikmaken van IER's meer kans hebben om een snelgroeiende onderneming te worden. Ook wordt gekeken naar de specifieke manieren waarop snelgroeiende ondernemingen hun IER-strategieën vormgeven voordat ze een sterke groei doormaken.

Deze vragen zijn van bijzonder belang voor beleidsmakers, potentiële investeerders en zakenpartners die toekomstige snelgroeiende ondernemingen in een vroeg stadium van hun ontwikkeling willen identificeren. Eenvoudige indicatoren van IER-activiteiten kunnen hen een signaal geven van het vermogen van een kmo om intellectuele activa te creëren en toe te eigenen. Een grondige analyse van de IER-portefeuille van een kmo kan nog meer informatie verschaffen over het vermogen van die onderneming om die activa effectief te benutten om een snelle groei in toekomstige markten te ondersteunen.

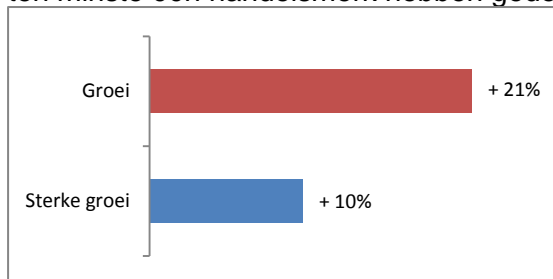
Deze studie is gebaseerd op een rijke dataset die demografische gegevens over Europese kmo's in de verwerkende industrie van 2005 tot 2010 koppelt aan gegevens die zijn opgeslagen in de nationale en Europese registers voor octrooien, handelsmerken en modelrechten. Snelgroeiende ondernemingen vertegenwoordigen slechts 6 % van de in de studie geanalyseerde steekproef van Europese kmo's, maar dragen wel bij aan 28 % van de netto werkgelegenheidsschepping. Het onderzoek naar het verband tussen IER-activiteiten en hoge omzetgroei wordt onderzocht door middel van beschrijvende statistieken en econometrische analyse van gegevens.

---

² Snelgroeiende ondernemingen worden voor deze studie gedefinieerd als ondernemingen die over een periode van drie jaar hun omzet met 20 % of meer zien toenemen.

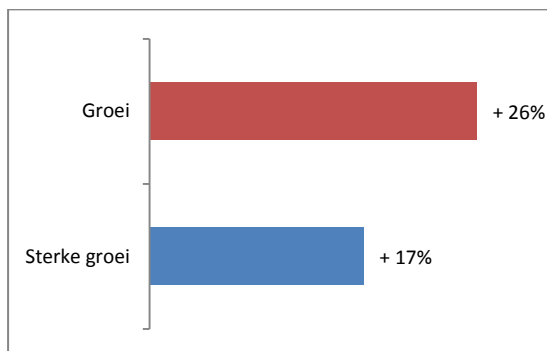
De belangrijkste bevindingen die uit de analyse naar voren komen, zijn de volgende:

1. **Kmo's met eerdere IER-activiteiten maken meer kans om te groeien dan andere kmo's.** Kmo's die ten minste één IER hebben gedeponereerd, hebben 21 % meer kans op een volgende groeifase, en 10 % meer kans om een snelgroeïende onderneming te worden. De kans op een periode van sterke groei is 9 % groter voor kmo's die ten minste één octrooi hebben gedeponereerd en 13 % groter voor kmo's die ten minste één handelsmerk hebben gedeponereerd.

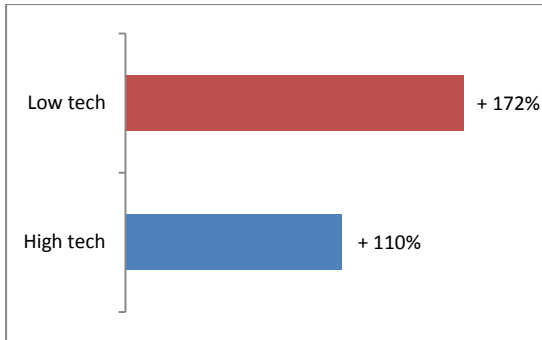
Figuur 1 Toename van de groeïkansen bij voorgebruik van IER

2. **De kans om een snelgroeïende onderneming te worden is zelfs nog groter voor kmo's die een Europees IER hebben gedeponereerd.** De kans op een periode van sterke groei is 17 % groter voor kmo's die ten minste één Europees IER hebben gedeponereerd. Het deponeren van een Europees IER is dus een positieve indicator voor de bereidheid van een kmo om haar activiteiten op te schalen naar Europees niveau.

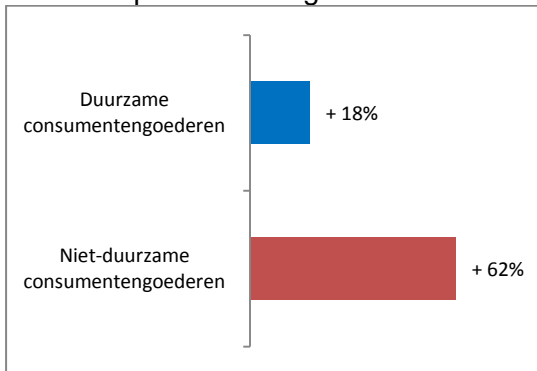
Figuur 2 Toename van de groeïkansen bij voorgebruik van een Europees IER

3. **Eerdere octrooiaanvragen presteren het best als voorspellers van snelgroeïende ondernemingen in hightech- en lowtechsectoren.** In hightechsectoren is de kans op sterke groei 110 % groter voor kmo's die een of meer Europese octrooien hebben gedeponereerd. Interessant is dat het voorspellend vermogen van Europese octrooien vooral groot is in lowtechsectoren (+ 172 %), waar een octrooiaanvraag een relatief zeldzame gebeurtenis kan zijn.

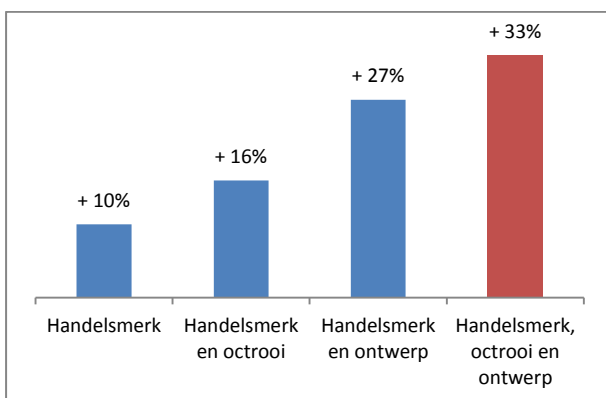
Figuur 3 Toename van de kans op sterke groei bij voorgebruik van een Europees octrooi

4. **Eerdere handelsmerkaanvragen presteren het best als voorspellers van snelgroeiende ondernemingen in consumentgerichte sectoren.** In de sector niet-duurzame consumentengoederen is de kans dat kmo's een sterke groei doormaken 62 % groter als zij een Europees handelsmerk hebben gedeponereerd. De deponering van een nationaal handelsmerk is daarentegen een betere voorspeller (+ 49 %) van de kans op een sterke groei in de sector duurzame consumentengoederen.

Figuur 4 Toename van de kans op sterke groei bij voorgebruik van een Europees handelsmerk

5. **Kmo's die gebruikmaken van een bundeling van handelsmerken, octrooien en modellen in plaats van een afzonderlijke IER-categorie, hebben nog meer kans om een sterke groei te realiseren.** IE-bundels met handelsmerken presteren systematisch beter dan andere bundels en afzonderlijke IER-categorieën, wat suggereert dat handelsmerken de basisbouwsteen vormen van effectieve IE-bundels. Dit is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat een handelsmerkinschrijving verband houdt met het betreden van een markt en dus met omzetgroei.

Figuur 5 Toename van de kans op sterke groei bij voorgebruik van een IER-bundel

De econometrische analyse waarvan de belangrijkste resultaten worden afgeleid, is bedoeld om de voorspellende kracht van IER-indicatoren te beoordelen door de correlatie te meten tussen de IE-activiteiten van kmo's en de kans dat zij een periode van sterke groei zullen doormaken. Belangrijk is dat deze correlatie niet mag worden geïnterpreteerd als een direct oorzakelijk verband: de loutere deponering van een IE-recht is niet voldoende om groei op gang te brengen, maar kan een signaal zijn dat een bedrijf beter in staat is om de groei te ondersteunen door intellectuele activa te creëren, te beschermen en te exploiteren.

Gepubliceerd en bewerkt door het EOB en EUIPO
München (Duitsland) en Alicante (Spanje)

www.epo.org

www.euipo.europa.eu

Auteurs

Yann Ménière, Ilja Rudyk (EOB)

Nathan Wajsman, Michał Kazimierzak (EUIPO)

Ontwerp en productie

Grafische vormgeving München (EOB)

Het verslag kan worden gedownload van:

epo.org/high-growth en

euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications

ISBN 978-3-89605-228-5